KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

10.9.2020

EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta HE 120/2020 vp

Kuluttajaliitto- Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää talousvaliokuntaa lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti lakia matkapalveluyhdistelmien tarjoajista. Matkustajalle voitaisiin korvata valtion varoista matkanjärjestäjän konkurssissa saatavat, jotka matkanjärjestäjä on velvollinen palauttamaan sekä maksun palautuksen sijaan matkustajan vastaanottama matkakuponki, tapauksissa, joissa matkapaketin peruutus on johtunut koronaviruspandemian aiheuttamasta tilanteesta. Edellytyksenä on, ettei saatavia voitaisi korvata matkanjärjestäjän asettamista vakuuksista. Kilpailu- ja kuluttajavirasto päättäisi korvausten maksamisesta. Kuluttajaliitto kannattaa esitettyjä väliaikaisia muutoksia matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annettuun lakiin. Koronakriisi on osoittanut, että laki nykyisessä muodossaan asettaa kuluttajat eriarvoiseen asemaan. Esitetyillä muutoksilla parannettaisiin kuluttajien yhdenvertaisuutta.

Kuluttajaliitto sai kevään ja kesän 2020 aikana erittäin paljon yhteydenottoja tarjoamamme koronaneuvonnan kautta. Suurin osa yhteydenotoista koski matkustamiseen liittyviä tilanteita, erityisesti maksujen palauttamiseen liittyviä ongelmia ja viivästyksiä. Isossa osassa tapauksia tehtyjä ennakkomaksuja ei oltu palautettu lähellekään lainsäädännön edellyttämässä ajassa. Samoin kuluttajille yritettiin useissa tapauksissa tarjota rahapalautuksen sijaan ensisijaisena vaihtoehtona matkakupongin hyväksymistä. Monelle kuluttajalle oli jäänyt se mielikuva, että kuponki on ainoa mahdollisuus saada hyvitys peruuntuneesta matkasta.

Esitetyt muutokset saattavat parantaa kuluttajien halukkuutta ottaa rahapalautuksen sijaan matkakuponki. **Kuluttajaliitto pitää kuitenkin ensisijaisen tärkeänä sitä, että matkakuponki on edelleen kuluttajille vapaaehtoinen ja että kuluttajille tehdään aina selväksi se, että heillä on mahdollisuus ja oikeus vaatia maksujen palauttamista peruutustilanteessa.** Lisäksi matkanjärjestäjien tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että maksujen palautukset tapahtuvat lainsäädännön edellyttämässä ajassa. Nyt näin ei ole tapahtunut.

Esitetty valtion korvausvelvollisuus on sidottu matkanjärjestäjän konkurssiin asettamiseen. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että moni kuluttaja joutuu odottamaan rahojen palautusta kohtuuttoman pitkään silloin kun rahoja ei vain palauteta, mutta yritystä ei aseteta vielä konkurssiin. Esitetyssä muodossa myös kaikki muut maksukyvyttömyystilanteet kuin konkurssi jäävät soveltamisalan ulkopuolelle, jolloin kuluttajilla ei ole samaa oikeutta korvaukseen valtion varoista esimerkiksi saneerausmenettelyn johdosta.

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

Valtiontukinäkökulmista hallituksen esityksessä esitetty huomioiden, Kuluttajaliitto pitää kuitenkin esitettyjen muutosten voimaansaattamista parannuksena ja selvennyksenä nykytilaan ja siten kannattaa esityksiä ja niiden nopeaa voimaansaattamista.

Helsingissä 10.9.2020

Tiina Vyyryläinen
tiiminvetäjä, OTK
vaikuttamistyön ja neuvonnan tiimi